

نادره مردی که جراحی ایران را تنها گذاشت

دکتر انوشیروان هدایت

دکتر عبدالحمید میرزاحسابی*

تصویر 1- دکتر انوشیروان هدایت

آشنایی و ارادت این حقیر به دکتر انوشیروان هدایت استاد فرهیخته دانشگاه علوم پزشکی تهران از سال 1329 آغاز می‌شود؛ در این سال هر دو وارد این دانشکده شدیم. شش سال در کنار هم پزشکی خواندیم و در سال 1335 فارغ التحصیل شدیم.

نویسنده پاسخگو: دکتر عبدالحمید میرزاحسابی
تلفن: 66465355

* استاد گروه جراحی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، بیمارستان مدائن

در همین سال دستیار افتخاری بخش جراحی بیمارستان سینا گشتیم. دستیار افتخاری یا به اصطلاح آن ایام آسیستان لیبر و یا به عنوان امروز رزیدنت کسی بود که هیچ حقوقی به او تعلق نمی‌گرفت.

دوران رزیدنتی جراحی عمومی در آن زمان سه سال بود؛ بنابراین در سال 1338 هر دو متخصص جراحی عمومی گردیدیم. ما در شروع دوره رزیدنتی 16 نفر بودیم و به همین علت سال بعد، یعنی 1336 آقای پرفسور عدل اصلاً رزیدنت نگرفت؛ بنابراین ما وقتی دوره سه ساله را تمام کردیم، ایشان دستور العملی صادر کرد که برای تکمیل کادر رزیدنتی (که سال سومی نداشت) هر یک از ما 16 نفر اگر مایل باشیم می‌توانیم با همان شرایط رزیدنت افتخاری در بخش‌های جراحی بیمارستان سینا بمانیم و چنانچه مسائل استخدامی دانشگاه اجازه دهد در آینده به عنوان کادر علمی استخدام شویم. چنین شد که آقای دکتر انوشیروان هدایت، این حقیر و چهار نفر دیگر در بیمارستان سینا ماندیم و ماندن با این عنوان و همان پایه دو سال طول کشید.

همکاری ما ادامه داشت تا اینکه در آغاز افتتاح بیمارستان شریعتی که ابتدا به نام بیمارستان داریوش کبیر شهرت داشت و آقای پرفسور نصرت‌اله عامل استاد جراحی مغز و اعصاب (که در آن زمان مسئولیت بخش مغز و اعصاب بیمارستان سینا را به عهده داشت) به سمت ریاست آن بیمارستان برگزیده شد.

ایشان برای بخش جراحی آنجا انگشت انتخاب را روی دکتر هدایت متمرکز کرد ولی آقای دکتر محمد حسین منصور که دکتر هدایت در بیمارستان سینا با ایشان کار می‌کرد، مخالفت کرد و این حالت مدتی ادامه یافت تا اینکه دکتر عاملی متوسل به پرفسور عدل شد و ایشان هم به آقای دکتر منصور دستور داد که اجازه دهد دکتر هدایت به بیمارستان داریوش کبیر آن روز و شریعتی امروز نقل مکان کند.

و چنین شد که از چند سال قبل از انقلاب تا آخرین روز قبل از وفات (شنبه 18 آبان ماه) هم در جلسه گزارش روزانه بخش جراحی مشارکت فعال داشت. لازم به ذکر است که بعد از بازنشستگی هم هرگز بیمارستان شریعتی را ترک نکرد.

دکتر انوشیروان هدایت نادره مردی بود که بیش از 60 سال در عرصه پزشکی و جراحی این مرز و بوم خالصانه خدمت کرد. او در تمام عمر پربارش مطب خصوصی نداشت و در تمامی این سال‌های طولانی فقط در بیمارستان شریعتی جراحی می‌کرد و حتی اگر جراحان دیگر برای اعمال جراحی‌شان از او کمک و مشاوره در بیمارستان خصوصی می‌خواستند، بدون دریافت هیچ وجهی در اختیار آنان قرار می‌گرفت.

او علاوه بر انجام کلیه اعمال جراحی‌های عمومی روی جراحی غدد داخلی نظیر تیروئید، پاراتیروئید و سورنال تبحر فوق‌العاده‌ای داشت و برای همه ما جراحان یک فرانس بود.

دکتر هدایت با وجود تمامی پیشرفت‌های جراحی که داشت، همیشه خود را شاگرد پرفسور یحیی عدل اسطوره جراحی ایران می‌دانست و به این شاگردی همواره افتخار می‌کرد. او در برپائی و تشکیل مکتب عدل و کنگره‌های سالیانه آن مکتب در بیمارستان سینا زحمات فراوان کشید.

ضمن مقاله‌ای که در روزنامه اطلاعات نوشتم به مطلبی اشاره کردم که در زمانه‌ای که صندلی پزشکی توسط بعضی دانشکده‌ها فروخته می‌شود! آیا کسانی که روی این صندلی‌ها می‌نشینند، می‌توانند روزی دکتر هدایت دیگری شوند؟
دکتر انوشیروان هدایت عاشق ایران بود و با اینکه به راحتی می‌توانست در آنسوی گیتی کار و زندگی کند، هرگز حاضر به ترک میهن نشد.

دکتر هدایت در ساعت 12 روز یکشنبه 19 آبان ماه 1398 در حالیکه همراه یکی از بستگانش عازم انجام کاری بود، داخل اتومبیل به ناگهان به ملکوت اعلی پیوست. چه مرگ قشنگی داشت.

به راستی که